№ 209
D. 3. Września.
NIEDZIELA.
ROK 1826.

KURJER Warszawski

WSPOMNIENIA.
Pokonanie Osmana przez Chodkiewicza 1621.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

Mieszkańcy *Warszawy* wszelkich stanów, ze wszystkich stron tej stolicy przybyli wczoraj dla znajdowania się na uroczystej Processji, rozpoczynaiącej półroczne nabożeństwo *Jubileuszowe* a odbytej z najświetniejszą okazałością.—*Sieroty* rozpoczynały obrzęd; następowały *Cechy* z 30 chorągwiami. Od dawna niewidziano połączonych wszystkich *Bractw*, wczoraj składały one znaczną część processji, niosąc 54 chorągwi i 40 obrazów. Dziewice w godowych ubiorach niosły także obrazy do bractwa należące. Następnie postępowały wszystkie *Zakony*, Duchowieństwo świeckie, Kapituła Metropolitalna, Assystencja, Prezbiter niosący *Bullę*, Dyakonowie honorowi, i JW *Arcy-Biskup Prymas* pod baldakinem niesionym przez Kleryków. Za baldakinem szli Senatorowie, Ministrowie, Radcy stanu, Prezesi i Urzędnicy władz wszelkich, Znakomite Damy i Lud płci obiej. Obecnych liczyć można przeszło 30,000.—Gdy Duchowieństwo zbliżyło się do Kościoła S. *Jana*, drzwi były zamknięte, otworzyły się za trzeciem uderzeniem przez JW. *Prymasa* w czasie stosownych modlitw. Po psalmie *Jubilate*, odczytano Bullę Ojca S. Nastąpiły nieszpory i błogosławieństwo Pasterskie. Pogoda sprzyiała w czasie całego obrzędu, ciepła w tej chwili było stopni 23. Tegoż dnia wszelkie widowiska w stolicy były zamknięte.

Na ostatnich targach Warszawskich płacono za Korzec Żyta zł: od 9 do 10.—Pszenicy od 11 do 17. — Jęczmienia od 11 do 12 i pół.—Owsa od 7 do 8.—Siana furę iednokonną od 10 do 18, parokonną od 24 do 25.—Słomy furę zwyczajną od 6 do 7 i groszy 10.

Drugie wydanie 1go tomu *Rozrywek dla Dzieci* wyszło z druku. Wiadomem się czyni, iż wszystkie prawdziwe exemplarze są oznaczone własnoręcznym Wydawcy podpisem; inne więc iako sfałszowane, prawnie poszukiwane będą. Cena exempla: zł: 8. Dostać go można u *Gliksberga*, *Brzeziny*, *Ciechanowskiego* i w mieszkaniu *Wydawcy*.

Starszy Zgromadzenia *Kapeluszników* M. S. Warszawy, podaie do publicznej wiadomości, iż *Kapelusze iedwabne pluszowe*, czyli *Felpowe* nieprzemakaiące, pod zwykłem nazwiskiem *Kapelusze Medyolańskie*, powiększej części iuż u nas w kraiu tkane, znajduią się prawie u wszystkich Kapeluszników tutejszych; polecaią takowe Prze: Publicz: najlepszą robotą i najumiarkowańszą ceną.

Opis podróży Kapitana *Cox* w państwie *Birmanów*, z dodatkami historycznemi i szczegółami o kampanji *angielskiej*, w ięzyku francuzkim wydany przez P. *d' Argé* pod tytułem: Voyage du Capitaine Hiram Cox dans l'Empire des Birmans, we 2 tomach, in 8vo. Kosztuie u *Gliksberga* złp: 36. Dołączoną iest mappa wyobrażaiąca miejsca bitwy między *Birmanami* a *Anglikami*. Dodane są ryciny wyobrażaiące zwyczaie, kostumy i domowe sprzęty *Birma-*

nów. Ryciny są iluminowane.

Podpisany ma honor uwiadomić Szano: Publi: a mianowicie dostojne osoby, które go dotąd zaufaniem zaszczycać raczyły, iż odbywszy podróż do *Paryża*, w celu nabycia wzorów najmodniejszych Sukien, powrócił teraz do *Warszawy*, i przywiózł z sobą Suknie gotowe w najnowszym guście Paryzkim. *Leże.*

Wyiątek z opisu osobliwości miasta stołecznego *Moskwy*: „Pałac zwany *Druszrynaia Palata* uważany zewnątrz, iest dziełem sztuki nowszego stylu i mieści w sobie wszystkie skarby dawnej *Rossji*. Sale otoczone są galerją, która za kratami zamkniętemi, starożytne pamiątki przechowuie. Znajduią się tu naczynia i sprzęty z drogiego kruszcu, niezrównanej wartości, a co do piękności i osobliwości form, rozmaitsze niż sławny zbiór w Londynie zwany *Jewel office*; którego wartość szacuią na 2 mil: funt: szt: *Korony* oparte są o poduszki na taboretach, *trony* stoią przy ścianach na podstawach, a za fałdzistemi zasłonami zachowane są ozdoby i materje, używane dawniej podczas koronacji. Szczególniej odznacza się korona *Włodzimierza Monomacha*, przywieziona *Alexemu Komnenowi* r. 1118 do *Kiiowa* przez Posłów *Bizatyńskich*. Koronowali się nią władzcy Rossji od owego czasu aż do *Piotra* I. 70 letnią koronę Kazańską i bogatą, na sposób wschodni oprawną koronę *Astrachańską*, wywalczyła zwycięzka broń *Jwana Wasilewicza*. Sukienna korona *Sybiryjska* z ozdobami złotemi, przypomina bohaterskie dzieła *Jermaka*; Koronę *Piotra* I. zdobi 817 kamieni drogich, a krzyż iej umocowany iest na rubinie. Na koronie *Katarzyny* I błyszczy 2356 brylantów, rubinów i innych kosztownych, między ktoremi znajduią sie także kamienie z berła *Piotra* I. Berło i iabłko *Monomacha* są roboty Greckiej z wieków średnich na lto znajduie się na berle 12 emalji malowanych z życia CHRYSTUSA. Berło *Jana Alexiewicza* ma na końcu krzyż i podwójnego orła, podobnież berło *Piotra* I będące pięknej roboty greckiej. Berło Króla *Polskiego* z kosztownem zakrzywieniem, dostało się Moskwie w 1799 po śmierci Króla *Stanisława*.

NOWOŚCI ZAGRANICZNE.

z Francji.

Do *Marsylji* przybyła wiadomość, że *Jbrahim* został pobity przez Greków i był przymuszony zamknąć się w twierdzy *Patras*. W *Marsylji* zewsząd zbieraią się przyiaciele Greków i żaden okręt nie odpłynie do *Lewantu* aby niezabrał kilku ochotników poświęcaiących się dla sprawy narodu Greckiego. Utrzymuie się ciągle wiadomość, że *Lord Kochran* przybył do *Napoli di Romanja*. — Z *Portugalji* ostatnia wiadomość donosi, że spokojność wraca, a Krolowa wdowa niechce zaprzysiądz *Konstytucji*. — *Od Granic Tureckich.*

Listy z *Milo* donoszą d. 10 Lipca, że armja *Jbrahima* od czasu wzięcia *Missolongji* rozproszyła się po całej *Morei*, gdzie oczekuie na nowe posiłki z *Alexandrji*, niemniej że maią Grekom zbywa na pieniądzach, oraz mało mają wojska regularnego. — W *Napoli di Romanja* znajduie się przeszło 30,000 ludzi powiększej części zbiegłych z *Nowaryno*, *Trypolizy* i *Missolongji*, przezco tam panuie ustawiczna zgniła gorączka. W tychże listach dodaią, iż niema podobieństwa aby się w tym roku ukończyła walka Greków z Turkami. — Powtórna wiadomość także nadesłana z *Milo* donosi, że *Kapudan Basza* płynął około tej wyspy z oddziałem okrętów maiąc 21 żagli; mniemaią, iż ten Basza udał się do *Kanei*, dla wyprawienia 3000 Janczarów, którzy na wyspie *Kandji* są zamieszkali. — Wiadomości z *Trawniku* z *Bosnji* d. 20 Lipca donoszą, iż tameczny Basza odebrał

wszy firman Sułtana względem zniesienia Janczarów, rozkazał im wystąpić i sam czytał odebrany rozkaz, iednak iak tylko go przeczytał do miejsca gdzie się rzuca klątwa na Janczarów, złożył niebawnie firman i rozkazał się rozejść Janczarom. Chociaż rozgniewany Basza, dotąd ieszcze nieokazuie chęci powstania przeciw Turkom; iednak zdaie się, iż należy do strony tych Baszów, którzy spokojnie oczekuią pory w której będą mogli powstać przeciw nowej reformie Sułtana.

Sejm *Galicyjski* rozpocznie się d. 16 Październ: r. b. — Także maią być zwołane w *Poznaniu* Stany Prowincjonalne W: Xtwa *Poznańskiego*.

(*Dalszy ciąg Raportu Najwyż: Sądu Karnego w Petersburgu.*)

Takie są rozmaite względy winy, które Kommissja odkryła i podzieliła. *Zasady podziałów.* Rzecz oczywista, że do ułożenia podziałów należało koniecznie zebrać te wszystkie względy w każdym rodzaiu winy stosownie do ich wielkości. Kto zawinił we wszystkich trzech rodzaiach przestępstwa, gdy połącza w sobie pierwsze iego względy, w każdym musi niewątpliwie pierwsze miejsce zajmować. Następnie ci którzy tylko w dwóch rodzaiach przestępstwa winni są iego pierwszych względów, a którzy w trzecim rodzaiu, albo mniej iak tamci, albo wcale niezawinili. Na tem ogólnem prawidle oparła Kommissja te podziały; ale w zastosowaniu ich do tylu rożnorodnych zdarzeń, koniecznie zajść musiały nieiakie ograniczenia. Często wielkiemu przestępstwu w iednym rodzaiu, towarzyszyło w innych rodzaiach wykrocze nie daleko mniejsze; a kiedy prawo, w takim przypadku, karze w miarę większego przestępstwa, więc trzeba było umieścić ie w właściwym mu podziale, chociażby taż sama osoba, podług innych wykroczeń, należała do niższych. W rozmaitości przestępstw, nadewszystko baczyła Kommissja, ażeby iednych względów nie mieszać z drugiemi; ażeby nie stracić z uwagi żadnej znaczniejszéj odcieni, ale każdemu względowi winy właściwe nazuaczyć miejsce, i ściśle go zastosować do drugich. Takim sposobem utworzyło się iedenaście podziałów zbrodni. Żeby się zaś przekonać o ich dokładności, Kommissja osądziła za rzecz potrzebną zrobić próbę samego rozgatunkowania winowajców, ale tylko próbę, albowiem rozgatunkowanie to należało do Sądu najwyższego i Kommissja uprzedzać go niemogła. Musiała więc na nowo przebiedz, że tak powiemy, historją każdego z obwinionych; przejrzeć wielkie zaskarżenia, z tych wyciągnąć przestępstwa iawnie ztwierdzone uczynkami i własnem zeznaniem i wyrazić ie obok nazwiska winowajcy. Takim sposobem ułożoną została ogólna lista przestępnych, z krótkim ale dokładnym opisem ich zbrodni, a stosownie do nich, oznaczony podział, do którego maią należyć. Przez to trudne zastosowanie, Kommissja przekonała się, że i największa liczba obwinionych, z dokładnością i zgodnie ze wszelkiemi okolicznościami, może się umieścić w podziałach przez nią proiektowanych, z następuiącemi tylko ograniczeniami. 1) W szczegółowem rozpoznaniu aktów dostrzeżone, że przestępstwa niektórych winowajców powiększaią się lub zmniejszaią się podług wyłącznych im okoliczności. *Powiększaią się*: przez zgubne skutki niegodziwego przykładu, przez nadwerężenie karności wojskowej, przez mordercze czyny wyuzdanej dzikości. Przeciwnie zmiejszaią się: 1) przez oznaki żalu, iako to: przez zupełne opuszczenie tajnego towarzystwa, przez zmianę iego zamiarów, przez zaniechanie gwałtownych środków; 2) przez osobisty postępek oskarżonego który iego winę umniejsza; 3) przez prędkie i szczere wyznanie na śledztwie; 4) nakoniec zmniejsza ie młodociany wiek przy wejściu do spisku. Kommissja musiała zwrócić uwagę na te szczególne okoliczności, i dla tego, uporządkowawszy ostatnich równie iak i pierwszych winowajców, każdego w właściwem miejscu, uznała za rzecz słuszną, w ułożonym przez się oddzielnym spisie wymienić te okoliczności dla decyzji Najwyższego sądu karnego. 2) Przestępstwa obwinionych stwierdzone są ich własnem zeznaniem. W całej rozległości tej sprawy znajduią się cztery tylko osoby, o których winie przekonywaią świadectwa a nie zeznanie. Ułożony onich osobny raport Kommissja przedstawiła do dalszej rozwagi Sądu najwyższego. 3) Jakkolwiek ciężkie są wykroczenia opisane w pierwszym podziale; znajduią się pomiędzy winowajcami tacy, którzy, z powodu szczególnej natury swych zbrodni, nie mogą być porównani nawet z tymi co do tego podziału należą. Przewyższaiąc wszystkich we wszelkich okropnych zamysłach, potęgą swego przykładu, niegodziwością bez granic, zatwardziałą zaciętością, zimnem poświęceniem się do rzezi, nie mogą być z niczem po-

rowmani. Kommissja uznała, że należy ich oddzielnie, i wskazać na osobnej liście z wyrażeniem ich zbrodni. Na tem kończyły się iej przedstawienia. Najwyższy Sąd karny, przejrzawszy ie ze wszelkiemi szczegółami, uznał większością głosów, że oprócz zbrodni, które stosownie do swego ogromu, nie mogły być objęte w żadnym podziale, liczba tych podziałów wiernie odpowiada różnym rodzaiom i powikłaniu przewinień. W skutku tego, Sąd najwyższy dopełniaiąc przepisów danych mu przez W. C. Mość, zaiął się wyznaczeniem kary na każdy podział. Przy tej czynności nie mógł zapomnieć ogólnego prawidła, iednogłośnie przezeń w samym początku ustanowionego, to iest: *że wszyscy oskarżeni bez różnicy, podług ścisłego brzmienia praw naszych, podlegaią karze śmierci.* A przeto, ieżeli oceniaiąc ten stopniowy podział kar, raczysz, Najiaśniejszy Panie darować życiem niektórych, nie będzie to dziełem prawa, a tem bardziej dziełem Sądu, będzie to iedynie dziełem łaskawości monarszej, będzie wyiątkiem na ten raz tylko, podług twego własnego postanowienia. A chociaż prawa nie mogą żadnych granic wyznaczyć łaskawości najwyższej władzy, iednakże Sąd ośmiela się powiedzieć, że iest tak wysoki stopień zbrodni, tak ściśle połączony z bezpieczeństwem monarchji, że zdaie się, iż nawet ta łaskawość mieysca mieć nie powinna. Z tego względu Sąd najwyższy przedstawia do decyzji W. C. Mości następuiące punkta o karach. *(Dalszy ciąg nastąpi.)*

DONIESIENIA.

Doniesienie Loteryjne.—Losów kupnych do 2giej Klassy, której ciągnienie odbędzie się w d. 6 t.m., całych po złp: 31, ćwierciowych po zło: 7 gro: 23, każdego czasu w Kantorze moim przy ulicy Długiej pod Nr 590 w domu dawniej Karolego dziś Tyzlera, dostać można. — Losy sub Nr 2620, 6786, 14,580, 20,682 i 21,673 do 2 Klassy zaginęły, przeto wygrana prawemu właścicielowi wypłaconą będzie.— *J. Wiemann.*

Przy ulicy Elektoralnej Nro 792, iest do sprzedania Kocz nowy, za cenę zbyt umiarkowaną.

Uwiadamiam Szanowną Publiczność, iż prawnie zaięte rozmaite Towary angielskie, iako to: porcelanowe waza i półmiski, kryształowe salaterki i talerze dessérowe, obrazy w złotych ramach, ozdoby wyzłacane do łóżek, kanap, kreseł i serwantek, maszyna machoniowa do kopjowania listów, maszyna elektryczna do robienia ognia, piramidy alabastrowe, zameczki i zawiasy żelazne, tabakierka podwójna srebrna wyzłacana, lornetki iedna złota, druga srebrna, magnesy, goldrametr, barometr, szkła rozmaite do lamp, kieliszki w różnych gatunkach, oraz rozmaite szlaki i obicia, będą publicznie sprzedawane w Rynku starego miasta d. 11 Września r.b. i dnie następne, zawsze od godziny 9tej rannej, aż do ukończenia przedaży, za gotową natychmiast zapłatę.— *Karol Ołowski* Komornik Sądu A. K. T.

L. Leraud Ogrodnik, ma honor uwiadomić Szanowną Publiczność, iż utrzymuie w swoim Ogrodzie przy ulicy Marszałkowskiej obok nowej wsi blisko Rogatek Mokotowskich, szkołę rozmaitych drzewek fruktowych w najlepszych gatunkach, niemniej drzewek do ozdoby ogrodu służących, które za cenę umiarkowaną nabyć można.

Uwiadomiam tych, którzy naięli Sklep pod Nr 32 naprzeciw Zamku, na Magazyn Stroiów, aby się zgłosili pod tenże Ner po odebranie zadatku, gdy ten Sklep zostawiam dla siebie.

☞ Ktoby sobie życzył stołować się w domu prywatnym, to iest mieć Obiad z 4ch potraw dobrze urządzonych (nie licząc w te sztuki mięsa) miesięcznie za zł. 30; niech się raczy zgłosić do Domu Zaiezdnego pod Nr 625 zwanym Faliniego, przy ulicy Koziej drugi dom za Pocztą, do stancji pod Nr 11 na 1m piętrze w officynie po prawej ręce, o której to stancji można powziąść także wiadomość od Pisarza domu.

Dnia 4 Wrześ: r.b, o godzinie 3 po południu w domu przy ulicy Długiej Nr 557 sprzedane będą ruchomości iako to: Kanapa, Krzesła, Pantaljon, Szafy, Komody, stoliki itp. za gotowe pieniądze.—

Jan Łabęcki K. T.C.W.M.

Zgubione zostały Papiery opieczętowane, adresowane do W. Kozarzeskiego w Podlecku. Uczciwy znalazca raczy oddać pod Nr 343 na Nowe miasto naprzeciw Sakramentek za dobrą nagrodą.

Ktoby sobie życzył z Mężczyzn posiadaiący ięzyk niemiecki gruntownie, odbyć podróż w wygodnym poiazdzie i bez kosztów, na miesięcy 3 do Wiednia z powrotem; wiadomość w Hotelu Angielskim pod Nr 6.

☞ Ktoby miał do pozbycia Pieska z gatunku Szpiców, prawdziwej rassy Bonońskiej, raczy zostawić Ner zamieszkania swego w Drukarni Kurjera.

Dnia 31 Sierpnia, w Ogrodzie Krasińskich, zabłąkał się Piesek biały, z gatunku Szpiców, maiący uszka żółte, z odmianami takiemiż na grzbiecie i ogonie. Uczciwy znalazca zechce go oddać pod Nr 1771 przy ulicy Sto Jerskiej, do Dzierżawcy domu za nagrodą.

W krótce nowa Kom: A. *Fredry, List.*